

Maria Z a j ą c, Adam Z a j ą c & Bogdan Z e m a n e k [eds]

Flora Cracoviensis Secunda (Atlas)

Laboratory of Computer Chorology, Institute of Botany, Jagiellonian University, Cracow, (12) + 291 p., 2006, ISBN 83-915161-9-9.

Editoři spolu se 13 dalšími polskými botaniky vydali síťově zpracovaný fytogeografický atlas flóry Krakova a jeho nejbližšího okolí (80 × 80 km), obsahující mapové zpracování abecedně řazených 1547 druhů cévnatých rostlin. Jednotlivé body v síti zahrnují plochu 2 × 2 km, což umožňuje dokonalé využití mapek pro srovnávací fytogeografická a jiná studia.

V předmluvě, která je podobně jako celé dílo vytištěna anglicky a polsky, shrnují autoři historii díla a některé obecnější údaje. Atlas je pojmenován ve shodě s významným klasickým dílem Berdau F. (1859): *Flora Cracoviensis, Cracoviae*, (8) + 448 p., které je možné s recenzovaným atlasem porovnat. Je zřejmé, jak daleko pokročila během posledních dvou století systematika cévnatých rostlin, floristika a fytogeografie. V další stati je komentován podrobněji výzkum flóry Krakova a okolí v navazujícím období a dále ještě úvahy o metodice zpracování kartogramů, resp. fytogeografických mapek.

Jádro díla (p. 1–260) tvoří kartogramy, zpracované na barevných, vzorně vypravených podkladech. Hvězdičkou jsou označeny u jednotlivých kartogramů antropofyty. (Srovnej též podrobné vysvětlivky na straně 2.) V kartogramech nechybí ani zpracování většiny kritických rodů. Lepší využití kartogramů dovoluje také připojení 10 průsvitek s hydrometeorologickým a geobotanickým obsahem, vložených na konec knihy. Dále jsou uvedeny komentáře k některým druhům (6 stran textu) a k vybraným druhům v atlase neuvedeným (5 stran textu), literatura (96 citací) a rejstřík polských jmen rostlin (p. 279–291).

Závěrem se zmíním o fenoménu dvou hlavních migračních cest adventivních rostlin včetně invazních druhů ve střední Evropě, jak byly prvotně rozlišeny na území bývalého Československa (Jehlík & Hejný, *Folia Geobot. Phytotax.* 9: 241–248, 1974, Jehlík & Hejný in Jehlík, Cizí expanzivní plevele České republiky a Slovenské republiky, *Academia Praha*, p. 93–97, 1998, Jehlík, Hoppea, Schönfelder-Festschrift, 66: 489–493, 2005), s ohledem na jejich druhovou garnituru v krakovském makroregionu, pokud jde o cestu transatlantickou a východní. (Migranty třetí cesty, panonské, tu nelze jednoznačně na základě našich znalostí prokázat.)

Vybrané příklady transatlantického migrantu v okolí Krakova (nomenklatura dle recenzované publikace): *Acer negundo*, *Amaranthus albus*, *A. blitoides*, *A. chlorostachys*, *A. retroflexus*, *Aster* – např. *novi-belgii*, *Bidens frondosa*, *Bromus carinatus*, *Cuscuta campestris*, *Datura stramonium*, *Echinocystis lobata*, *Elodea canadensis*, *Epilobium ciliatum*, *Erigeron annuus*, *Galinsoga ciliata*, *G. parviflora*, *Lepidium densiflorum*, *L. virginicum*, *Oenothera depressa*, *Padus serotina*, *Robinia pseudacacia*, *Rudbeckia laciniata*, *Solidago canadensis*, *S. gigantea*, *Xanthium albinum*, *X. strumarium*.

Vybrané příklady východního migrantu v okolí Krakova (nomenklatura dle recenzované publikace): *Artemisia annua*, *A. austriaca*, *A. scoparia*, *Atriplex nitens*, *A. tatarica*, *Bunias orientalis*, *Camelina microcarpa* subsp. *sylvestris*, *Centaurea diffusa*, *Chenopodium strictum*, *Conringia orientalis*, *Nigella arvensis*, *Potentilla intermedia*, *Rumex confertus*, *Salsola kali* subsp. *ruthenica*, *Senecio vernalis*, *Stachys annua*, *Vicia grandiflora*.

Výše uvedené příklady některých migrantů v okolí Krakova ukazují také na význam recenzovaného díla nejen pro některé další teoretické, ale i pro aplikované botanické a zemědělské obory.

Recenzované dílo je obsahově i graficky velmi pečlivě a přehledně zpracováno a jako takové je jednak cenným podkladem pro získání informací o současném floristickém bohatství území i pro doplňování nových chorologických informací v příštích letech. Podobnou knihu, týkající se Prahy a jejího širšího okolí, můžeme v České republice našim polským kolegům zatím jen závidět.

Vladimír J e h l í k